

خارجی:

<http://www.dw-world.de>

کتابخانه اینترنتی گوگل

ماشین جستجوگر گوگل برای تحقق برنامه خود و به منظور ایجاد کتابخانه‌ای اینترنتی به موفقیتی بزرگ دست یافت. پس از مجادلات طولانی، گوگل با نویسندگان و مؤسسات انتشاراتی در آمریکا به توافق رسید.

ماشین جستجوگر گوگل در عرصه ارائه خدمات کامپیوتری ابعادی غول‌آسا به خود گرفته است. به نظر برخی از افراد، خدمات اینترنتی گوگل همانند جهانی مستقل برای خود در سال‌های گذشته رشدی بی‌سابقه داشته و گسترش آن را در آینده نزدیک بعید می‌دانستند. اما برنامه جدید گوگل تمام این نظرات و ارزیابی‌ها را باطل ساخت. گوگل از سال ۲۰۰۴ به دیجیتالی کردن میلیون‌ها کتاب از کتابخانه‌های آمریکا و انگلستان دست زد. بنا به برآورد گوگل در پایان این کار، مجموع کتاب‌ها بالغ بر ۱۵ میلیون جلد خواهد بود و راه را برای کتابخانه اینترنتی فراهم خواهد ساخت.

اعتراض و شکایات ناشران و مؤلفان نه تنها تاکنون موفق نبوده، بلکه در موارد متعددی دادگاه به نفع گوگل رای داده است. به طور مثال در آلمان شکایت یک مؤسسه انتشاراتی نیز بی نتیجه ماند.

توافق گوگل با مؤلفان و ناشران آمریکایی

یکی از بزرگ‌ترین مؤسسات انتشاراتی در نیویورک به نام «راندوم هاسوس» با گوگل به توافق رسیده و پس از تعلل طولانی پذیرفته است که گوگل کتاب‌های این مؤسسه انتشاراتی را در شبکه اینترنت قرار دهد. «راندوم هاسوس» متعلق به کنسرن جهانی برتلسمان از آلمان است.

این توافق بدین معنا نیست که ناشران کتاب‌های جدید حق امتیازات خود را از دست می‌دهند و همگان به طور رایگان حق استفاده از این کتاب‌ها را خواهند داشت، اما کاربران کامپیوتر به کمک گوگل می‌توانند واژه‌ها و مفاهیم مورد علاقه خود را در این کتاب‌ها جستجو کرده و از چند صفحه مربوط به این کلمات استفاده کنند.

به لحاظ تکنیکی، گوگل مجبور به اسکن کردن و عکس‌برداری از تمامی کتاب‌هاست. در مورد کتاب‌های قدیمی وضعیت بکلی متفاوت است. از آنجایی که حق چاپ و انتشار این کتاب‌ها سپری شده، گوگل در صدد است با همکاری و اجازه کتابخانه‌ها این کتاب‌ها را به صورت کامل در اختیار کاربران خود قرار دهد.

طبق گفته مسئولان شرکت گوگل، عدم همکاری کتابخانه‌های آلمان سدی بر راه تحقق برنامه این شرکت نبوده و موضوع مهم، اسکن کردن این کتاب‌ها می‌باشد؛ که این کار در هر جای دنیای می‌تواند صورت پذیرد.

قرارداد تاریخی

پس از سال‌ها دعوی حقوقی، اکنون گوگل با مؤسسات انتشاراتی و نویسندگان آمریکایی بر سر تشکیل یک کتابخانه اینترنتی که برای همگان قابل دسترس باشد، به توافق رسیده است.

روز سه شنبه (۲۸ اکتبر/۷ آبان) گوگل با انجمن نویسندگان آمریکا و اتحادیه ناشران آمریکا (APP) قراردادی را به امضا رساند که طبق آن گوگل موظف به پرداخت ۱۲۵ میلیون دلار شد. این مبلغ در برگیرنده مطالبات گذشته ناشران و نویسندگان نیز هست.

بدین نحو ناشران و نویسندگان شکایت‌نامه جمعی خود علیه گوگل را پس گرفتند و راه را برای تحقق پروژه گوگل هموار ساختند. باید اضافه کرد که این شکایت متوجه بخشی از فعالیت‌های خدماتی گوگل می‌شد. گوگل تا کنون متعهد بود که در صورت نقض حقوق مؤلف و ناشران از ارائه کتاب‌های اسکن شده در شبکه اینترنت خودداری کند. با توافقات بدست آمده، در اصل گوگل خود را از حقوق مؤلف و ناشر آزاد ساخته است.

دسترسی آسان به کتاب‌های نایاب

از این پس دسترسی به کتاب‌های نایاب آسان خواهد شد. بخشی از این کتاب‌ها، تا حدود ۲۰ درصد، به صورت فرادیدی برای همگان قابل رویت خواهد بود. به دنبال این توافق، مؤلفان و ناشران خواهان گسترش فروش کتاب‌های الکترونیکی از طریق اینترنت شدند. طبق گزارش شرکت گوگل، در آینده بسیار نزدیک در آمریکا می‌توان با پرداخت هزینه، نسخه کامل کتاب‌ها را بدست آورد و مورد مطالعه قرار داد.

مؤسسات آموزشی آمریکا، نظیر مدارس و دانشگاه‌ها نیز با پرداخت حق عضویت اجازه استفاده از میلیون‌ها کتاب در شبکه اینترنت را بدست خواهند آورد. در مقابل گوگل، بخشی از مخارج مؤلفان و ناشران را تقبل خواهد کرد.

ریچارد آرنف، رئیس اتحادیه ناشران آمریکا، این توافق‌نامه را قراردادی تاریخی خواند و از آن به عنوان یک پیروزی برای همه یاد کرد. این توافق در وهله نخست تنها بازار کتاب در آمریکا را در بر می‌گیرد. اما جاذبه این قرارداد در سطح جهانی بیشتر از آن است که تنها در کشور آمریکا محدود بماند. در حال حاضر نیز بسیاری از کتاب‌های چاپ اروپا، در نسخ آمریکایی آن، بر فهرست ماشین جستجوگر گوگل قرار دارند. اما این خطر نیز وجود دارد که کتاب‌های دیجیتالی به صورت غیرقانونی تکثیر یابند و در بازارهای مجازی اینترنت معامله و معاوضه شوند.